

SPIS TREŚCI

Od autora	11
Słowo do wydania II	13
Słowo do wydania V	13
Wstęp	15
1. <i>Media aetas</i> w Europie (wybrane zagadnienia)	15
2. Piśmiennictwo średniowieczne w Polsce (granice czasowe i fazy rozwoju)	37

Część pierwsza

PIŚMIENNICTWO ŁACIŃSKIE W POLSCE DO KOŃCA XII WIEKU

Wprowadzenie w epokę	43
I. Przedchrześcijańskie początki: twórczość ustna	53
II. Pierwotne formy katechizacji	57
III. Początki piśmiennictwa łacińskiego: roczniki i dokumenty	62
IV. Epigrafy	65
V. Hagiografia	72
1. Narodziny i rozwój hagiografii w piśmiennictwie chrześcijańskiej Europy	72
2. <i>Żywot pierwszy</i> św. Wojciecha	76
3. Twórczość Brunona z Kwerfurtu	82
4. Rodzime żywoty św. Wojciecha (XI–XIII wiek)	90
VI. <i>Modlitewnik Gertrudy</i>	95
VII. List biskupa Mateusza do św. Bernarda z Clairvaux	99
VIII. Dziejopisarze i ich twórczość	103
1. Średniowieczne dziejopisarstwo europejskie	103
2. Gall Anonim: „ <i>Gesta królów i książąt polskich</i> ”	107
3. Utwory poetyckie w <i>Kronice</i> Galla Anonima	118
4. Mistrz Wincenty zwany Kadłubkiem: <i>Kronika polska</i>	129
5. Wiersze w <i>Kronice polskiej</i> mistrza Wincentego	138
IX. Epika rycerska	145
1. <i>Carmen Mauri</i> (<i>Pieśń Maura</i>)	145
2. Historia o Wisławie, Walterze i Helgundzie	149
X. Najdawniejsze zapisy słów polskich	154

Część druga

PIŚMIENNICTWO ŁACIŃSKIE I POLSKIE XIII–XIV WIEKU

Wprowadzenie w epokę	161
Twórczość w języku łacińskim	167

I. Hagiografia	167
1. Twórczość hagiograficzna Wincentego z Kielczy. Legenda św. Stanisława	167
2. Hagiografia jako źródło masowej wyobraźni (żywoty i <i>miracula</i>)	180
II. Dziejopisarstwo	187
1. Roczniki. <i>Historia Tartarorum</i> . <i>Kronika</i> zwana <i>wielkopolską</i>	187
2. <i>Kronika</i> Janka z Czarnkowa	194
III. Kaznodziejstwo	199
1. Początki i rozwój kaznodziejstwa w Europie Zachodniej	199
2. Kaznodziejstwo w Polsce	204
IV. Poezja kościelna	210
1. Pieśni liturgiczne	210
2. Gatunki	215
A. Hymny	215
B. Tropcy	221
C. Sekwencje	224
D. Oficja rymowane	231
V. Formy i nurty życia teatralnego	237
1. Teatr i dramat w Europie średniowiecznej	237
2. Początki życia teatralnego w Polsce	245
VI. Poezja świecka	254
1. Poematy „stanowe”	254
2. Pieśń <i>O pewnym wójcie krakowskim Albercie</i>	258
3. Drobne formy poetyckie	263
Twórczość w języku polskim	265
I. Polskie słowa i zdania pisane	265
II. Modlitwy	269
III. Pieśni procesyjne	274
IV. <i>Bogurodzica</i>	278
1. Przekazy i tekst	278
2. Część archaiczna	281
3. Części: druga i trzecia	291
V. Przekłady <i>Psalterza</i>	294
VI. <i>Kazania</i> tzw. <i>świętokrzyskie</i>	301
VII. Świecka twórczość oralna	311

Część trzecia

POLSKIE I ŁACIŃSKIE PIŚMIENNICTWO PÓŹNEGO ŚREDNIOWIECZA

Wprowadzenie w epokę	321
Twórczość w języku narodowym	329
Emancypacja języka polskiego	329
6 Poezja	336

I. Między słowem mówionym a pisanym	336
II. Poezja kościelna	341
1. Pieśń tradycyjna	341
A. Związki z liturgią	341
B. Twórcy — kopiści — przekazy	345
C. Tematy	349
D. Formy	352
a. Tropy	352
b. Sekwencje („prozy”)	356
c. Hymny	363
d. Próby epickie	371
e. Pieśni różne	376
2. Pieśń „nowa”	382
A. „Rewolucja” bernardyńska	382
B. Władysław z Gielniowa (twórczość polska)	388
C. Rękopiśmienne przekazy późnośredniowiecznych pieśni anonimowych	410
D. Tematy pieśniowe	415
E. Liryka	418
F. Pieśni epickie	433
3. „Posłuchajcie, bracia miła...” (Szczątek polskiego misterium?)	448
4. W kręgu kultury druku	457
A. Nowy „sposób istnienia” i funkcjonowania tekstu pieśniowego	457
B. „Mistyczne epitalamium”	462
III. Poezja „kręgu przykościelnego”	469
1. Tematy — formy — wykonawcy	469
2. Pieśni o świętych	470
A. Pieśń o św. Dorocie męczennicy	471
B. Pieśń o św. Stanisławie	477
C. <i>Legenda o św. Aleksym</i>	484
3. Człowiek wobec śmierci	497
A. Utwory o śmierci i życiu przyszłym w literaturze europejskiej	497
B. Polskie pieśni i dialogi eschatologiczne	503
a. <i>Skarga umierającego</i> (pieśń)	503
b. <i>Skarga umierającego</i> (dialog)	508
c. Pieśń „ <i>Dusza z ciała wyleciała...</i> ”	512
d. <i>Dialog mistrza Polikarpa ze Śmiercią</i> (<i>De Morte prologus</i>)	516
IV. Poezja świecka i polemiczno-religijna	528
1. Recytatyw Słoty o dworskim obyczaju biesiadnym	528
2. <i>Pieśń o Wklefie Jędrzeja Gałki z Dobczyna</i>	534
3. „ <i>Nowina o węgierskim krolu</i> ”	545
4. <i>Pieśń o zabiciu Andrzeja Tęczyńskiego</i>	549
5. „ <i>Chytrze bydlą z pany kmiecie...</i> ”	555
6. Pieśni miłosne i swawolne	562
Proza	569
I. <i>Biblia królowej Zofii</i>	569
II. Przekłady <i>Psalterza</i>	575
III. Twórczość o tematyce apokryficznej	583
1. Apokryfy <i>Starego i Nowego Testamentu</i> w piśmiennictwie europejskim	583

2. Polskie przekłady apokryfów	590
3. Żywoty Jezusa i Marii	597
4. Pasje	609
5. Twórczość apokryficzna jako źródło masowej wyobraźni	616
IV. Kaznodziejstwo	618
V. Hagiografia	631
VI. Modlitewniki	638
VII. Proza świecka	641
1. Listy miłosne	641
2. Proza narracyjna	646
Twórczość w języku łacińskim	658
Poezja	658
I. Kontynuacje	658
1. Pieśni kościelne	658
2. Poematy „stanowe”	662
3. Formy teatralne i dramatyczne	669
II. Poezja okolicznościowa	674
1. Wiersze o wiktorii grunwaldzkiej	674
2. Stanisława Ciołka <i>Laus Cracoviae</i>	678
3. <i>Genethliaca</i> dworskie	685
4. Funeralia	690
5. Wiersze o klęsce warneńskiej	697
6. Wiersz na śmierć Andrzeja Odrowąża	706
7. Okolicznościowa twórczość łacińska Władysława z Gielniowa	710
8. Nowe tendencje w poezji	714
III. Poezja żakowska	723
1. <i>Status scholarius</i>	723
2. Zabawy żakowskie	731
3. Pieśni miłosne	736
4. Pieśń wagancka	742
Proza	746
I. Kaznodziejstwo i <i>exempla</i>	746
II. Mowy i listy	753
III. Proza traktatowa i publicystyczna	759
IV. Twórczość Jana Długosza. <i>Annales ... Regni Poloniae...</i>	766
Uwagi końcowe: między średniowieczem a renesansem	779
Wskazówki bibliograficzne	786
Indeks osób i utworów	819
Spis ilustracji	891